

Uchwała Nr 198
Komitetu Monitorującego
Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020
z dnia 16 lutego 2021 roku

w sprawie zmian w działaniu M06 „Rozwój gospodarstw i działalności gospodarczej”, w poddziałaniu 6.4 „Wsparcie inwestycji w tworzenie i rozwój działalności pozarolniczej”, w typie operacji Rozwój przedsiębiorczości - rozwój usług rolniczych Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020.

Zgodnie z art. 49 ust. 3 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006, Komitet Monitorujący Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 uchwala, co następuje:

§ 1.

Komitet Monitorujący Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 pozytywnie opiniuje zmiany w działaniu M06 „Rozwój gospodarstw i działalności gospodarczej”, w poddziałaniu 6.4 „Wsparcie inwestycji w tworzenie i rozwój działalności pozarolniczej”, w typie operacji Rozwój przedsiębiorczości - rozwój usług rolniczych Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020, zawarte w załączniku do uchwały.

§ 2.

Komitet Monitorujący Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 upoważnia Instytucję Zarządzającą do dokonania stosownych zmian w Programie Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 będących bezpośrednią konsekwencją dokonania zmian określonych w § 1.

§ 3.

Komitet Monitorujący Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 upoważnia Instytucję Zarządzającą do dokonania zmian Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 zawartych w załączniku do uchwały, w wyniku uzgodnień z Komisją Europejską.

§ 4.

Uchwała wchodzi w życie z dniem przyjęcia.

Przewodniczący
Komitetu Monitorującego Program Rozwoju
Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020
Joanna Gierulska
Dyrektor Departamentu Wspólne Polityki Rolnej

Działanie	M06 - Rozwój gospodarstw i działalności gospodarczej
Poddziałanie	6.4 -Wsparcie inwestycji w tworzenie i rozwój działalności pozarolniczej
Typ operacji	Rozwój przedsiębiorczości - rozwój usług rolniczych
Strona	109, 255, 275-276, 280, 682, 810

1. Rodzaj zmiany:

Zmiana w opisie połączenia i uzasadnienia działań na rzecz rozwoju obszarów wiejskich w celu szczegółowym 2A w części:

5.2.2.1.2. Połączenie oraz uzasadnienie działań na rzecz rozwoju obszarów wiejskich

Tekst obowiązujący PROW 2014–2020:

Realizacja celu 2A ma priorytetowe znaczenie z punktu widzenia analizy potrzeb oraz założeń realizowanej SZRWRiR. W celu zapewnienia konkurencyjności rolnictwa niezbędna jest modernizacja gospodarstw. Pomoc kierowana będzie do gospodarstw średnich oraz małych w celu wzmocnienia ich potencjału produkcyjnego i dostosowania ich działalności do aktualnych wyzwań rynkowych. Rozwojowi rolnictwa (zwłaszcza ze względu na istniejące rozdrobnienie agrarne) służyć będzie ponadto: możliwość dostępu do usług rolniczych, zwiększenie możliwości powiększania gospodarstw wynikające z wprowadzenia instrumentu premii dla właścicieli małych gospodarstw rezygnujących z działalności rolniczej i scalanie gruntów. W trwałym podnoszeniu konkurencyjności gospodarstw kluczowe znaczenie będzie miało: kreowanie i wdrażanie innowacyjnych rozwiązań (także dzięki współpracy podmiotów) oraz wsparcie szeroko rozumianego transferu wiedzy (szkolenia, doradztwo) i wzmocniania potencjału jednostek odpowiedzialnych za transfer wiedzy.

(...)

Kwota ok. 232 mln euro zostanie przeznaczona na inwestycje z zakresu rozwoju usług dla rolnictwa zaplanowano realizację 1 856 operacji.

(...)

Tekst po zmianach:

Realizacja celu 2A ma priorytetowe znaczenie z punktu widzenia analizy potrzeb oraz założeń realizowanej SZRWRiR. W celu zapewnienia konkurencyjności rolnictwa niezbędna jest modernizacja gospodarstw. Pomoc kierowana będzie do gospodarstw średnich oraz małych w celu wzmocnienia ich potencjału produkcyjnego i dostosowania ich działalności do aktualnych wyzwań rynkowych. Rozwojowi rolnictwa (zwłaszcza ze względu na istniejące rozdrobnienie agrarne) służyć będzie ponadto: możliwość dostępu do usług rolniczych **i leśnych**, zwiększenie możliwości powiększania gospodarstw wynikające z wprowadzenia instrumentu premii dla właścicieli małych gospodarstw rezygnujących z działalności rolniczej i scalanie gruntów. W trwałym podnoszeniu konkurencyjności gospodarstw kluczowe znaczenie będzie miało: kreowanie i wdrażanie innowacyjnych rozwiązań (także

dzięki współpracy podmiotów) oraz wsparcie szeroko rozumianego transferu wiedzy (szkolenia, doradztwo) i wzmacniania potencjału jednostek odpowiedzialnych za transfer wiedzy.

(...)

Kwota ok. 232 mln euro zostanie przeznaczona na inwestycje z zakresu rozwoju usług dla rolnictwa **i leśnictwa** zaplanowano realizację 1 856 operacji.

(...)

2. Rodzaj zmiany:

Zmiana w opisie działania M06 w części:

8.2.6.2. Ogólny opis działania łącznie z jego logiką interwencji i wkładem w cele szczegółowe oraz cele przekrojowe

Tekst obowiązujący PROW 2014–2020:

(...)

Wsparcie dla rozwoju usług rolniczych wpisuje się w realizację celu szczegółowego 2A. Dzięki wsparciu rozwoju usług rolniczych ułatwiony będzie dostęp gospodarstw rolnych, zwłaszcza małych, do nowych technologii – co w konsekwencji przełoży się na poprawę konkurencyjności. Realizacja tego typu inwestycji wpisuje się w cele przekrojowe UE – poprzez upowszechnienie nowych technologii sprzyja innowacyjności oraz dostosowaniom do zmian klimatu, ich ograniczaniu oraz ochronie środowiska.

(...)

Tekst po zmianach:

(...)

Wsparcie dla rozwoju usług rolniczych **i leśnych** wpisuje się w realizację celu szczegółowego 2A. Dzięki wsparciu rozwoju usług rolniczych **i leśnych** ułatwiony będzie dostęp gospodarstw rolnych **i leśnych**, zwłaszcza małych, do nowych technologii – co w konsekwencji przełoży się na poprawę konkurencyjności. Realizacja tego typu inwestycji wpisuje się w cele przekrojowe UE – poprzez upowszechnienie nowych technologii sprzyja innowacyjności oraz dostosowaniom do zmian klimatu, ich ograniczaniu oraz ochronie środowiska.

(...)

3. Rodzaj zmiany:

Zmiana nazwy typu operacji 6.4:

Tekst obowiązujący PROW 2014–2020:

8.2.6.3.5. Rozwój przedsiębiorczości - rozwój usług rolniczych

Tekst po zmianach:

8.2.6.3.5. Rozwój przedsiębiorczości - rozwój usług rolniczych **i leśnych**

4. Rodzaj zmiany:

Zmiany w opisie typu operacji 6.4 w częściach:

8.2.6.3.5.1. Opis rodzaju operacji

Tekst obowiązujący PROW 2014–2020:

W ramach działania wsparcie dotyczy inwestycji dotyczących działalności polegającej na świadczeniu usług rolniczych.

Tekst po zmianach:

W ramach działania wsparcie dotyczy inwestycji dotyczących działalności polegającej na świadczeniu usług rolniczych i leśnych.

W ramach świadczenia usług rolniczych i leśnych inwestycje dotyczą działalności w zakresie:

- świadczenia usług rolniczych wspomagających produkcję roślinną, lub wspomagających chów i hodowlę zwierząt gospodarskich, lub następujących po zbiorach,
- świadczenia usług rolniczych w zakresie wykorzystania technologii cyfrowych (Rolnictwo 4.0),
- świadczenia usług rolniczych w zakresie zabezpieczenia/utrzymania urządzeń wodnych,
- świadczenia usług rolniczych i leśnych w zakresie mycia i dezynfekcji budynków inwentarskich, hal do produkcji rolniczej oraz urządzeń, maszyn i pojazdów rolniczych i leśnych,
- świadczenie usług leśnych w zakresie przygotowania gleby pod zalesienia i zalesień, pielęgnacji upraw leśnych, ochrony lasu, przycinania lub zrębkowania oraz pozyskiwania i zbioru biomasy leśnej na cele energetyczne.

8.2.6.3.5.4. Beneficjenci

Tekst obowiązujący PROW 2014–2020:

Osoba fizyczna, osoba prawna, jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, prowadząca działalność gospodarczą w zakresie usług rolniczych jako mikro- lub małe przedsiębiorstwo przez co najmniej dwa lata przed złożeniem wniosku o przyznanie pomocy.

Tekst po zmianach:

Osoba fizyczna, osoba prawna, jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej prowadząca lub podejmująca działalność gospodarczą jako mikro- lub małe przedsiębiorstwo w ramach świadczenia usług rolniczych i leśnych zgodnie z warunkami przyznania pomocy.

8.2.6.3.5.5. Koszty kwalifikowalne

Tekst obowiązujący PROW 2014–2020:

Koszty kwalifikowalne obejmują koszty zakupu (wraz z instalacją) lub leasingu zakończonego przeniesieniem prawa własności nowych maszyn, urządzeń lub sprzętu komputerowego, do wartości rynkowej majątku.

Koszt zakupu ciągnika rolniczego może być kosztem kwalifikowanym w części nie przekraczającej 50% pozostałych kosztów kwalifikowanych.

Leasing zwrotny, dodatkowe koszty związane z umową leasingu, takie jak np. marża finansującego i ubezpieczenie oraz podatek VAT nie są kosztami kwalifikowalnymi.

Tekst po zmianach:

Koszty kwalifikowalne w ramach świadczenia usług rolniczych i leśnych we wszystkich zakresach wsparcia, obejmują koszty zakupu (wraz z instalacją) lub leasingu zakończonego przeniesieniem prawa własności nowych maszyn, urządzeń lub sprzętu komputerowego, do wartości rynkowej majątku.

Ponadto:

- koszty kwalifikowalne w ramach świadczenia usług rolniczych w zakresie zabezpieczenia/utrzymania urządzeń wodnych obejmują w szczególności: koszty zakupu nowych maszyn wielozadaniowych do regeneracyjnego kształtowania cieków wodnych i obszarów wodno-błotnych, maszyn do układania drenażu, maszyn do kopania stawów oraz zbiorników;
- koszty kwalifikowalne w ramach świadczenia usług rolniczych i leśnych w zakresie mycia i dezynfekcji budynków inwentarskich, hal do produkcji rolniczej oraz urządzeń, maszyn i pojazdów rolniczych i leśnych obejmują w szczególności koszty zakupu nowego sprzętu służącego i umożliwiającego wykonywanie tego rodzaju usług;
- koszty kwalifikowalne w ramach świadczenia usług leśnych obejmują w szczególności koszty zakupu maszyn lub urządzeń lub sprzętów niezbędnych do przygotowania gleby pod zalesienia i zalesień, pielęgnacji upraw leśnych, ochrony lasu, przycinania lub zrębkowania oraz maszyn służących do pozyskiwania i zbioru biomasy leśnej na cele energetyczne w ramach usług leśnych.

Koszt zakupu ciągnika rolniczego i leśnego w zakresie świadczenia usług rolniczych wspomagających produkcję roślinną, lub wspomagających chów i hodowlę zwierząt gospodarskich, lub następujących po zbiorach, lub w zakresie usług rolniczych w zakresie zabezpieczenia/utrzymania urządzeń wodnych, lub w zakresie świadczenia usług leśnych, może być kosztem kwalifikowalnym w części nie przekraczającej 50% pozostałych kosztów kwalifikowalnych.

Koszty kwalifikowalne w ramach świadczenia usług rolniczych w zakresie wykorzystania technologii cyfrowych (Rolnictwo 4.0) obejmują m.in. koszty:

- zakupu stacji bazowych służących do przesyłu danych, np. LoRaWan, sensorów, czujników do pomiaru wilgotności gleby, zasolenia gleby, temperatury, jakości powietrza, urządzeń sterujących, pedometrów i akcelerometrów, dronów do inspekcji infrastruktury (np. ogrodzeń, zadaszeń, wodopojów), stacji meteo;
- zakupu sprzętu komputerowego typu: laptop, tablet, telefon, serwer – przy ustalaniu wysokości pomocy uwzględnia się te koszty w wysokości nie przekraczającej 20% kosztów kwalifikowalnych;
- zakupu gotowych rozwiązań wspomagających technologie cyfrowe w ramach operacji, takich jak: aplikacje, chmury obliczeniowe, przestrzenie dyskowe (na licencji samodzielnej lub oprogramowania jako usługa-SaaS) – przy ustalaniu wysokości pomocy uwzględnia się te koszty w wysokości nie przekraczającej 20% kosztów kwalifikowalnych;

- wdrożenia aplikacji typu Open Source wspomagających technologie cyfrowe w ramach operacji - przy ustalaniu wysokości pomocy uwzględnia się te koszty w wysokości nie przekraczającej 10% kosztów kwalifikowalnych.

Koszt kwalifikowalnym w ramach świadczenia usług rolniczych w zakresie wykorzystania technologii cyfrowych nie może być rozbudowa infrastruktury sieci 5G i sieci światłowodowej.

Leasing zwrotny, dodatkowe koszty związane z umową leasingu, takie jak np. marża finansującego i ubezpieczenie oraz podatek VAT nie są kosztami kwalifikowalnymi w ramach świadczenia usług rolniczych i leśnych we wszystkich zakresach wsparcia.

8.2.6.3.5.6. Warunki kwalifikowalności

Tekst obowiązujący PROW 2014-2020:

Pomoc może być przyznana, jeśli spełnione są następujące warunki:

- wnioskodawca prowadzi działalność gospodarczą w zakresie usług rolniczych jako mikro- lub małe przedsiębiorstwo przez co najmniej dwa lata przed złożeniem wniosku o przyznanie pomocy;
- wnioskodawca przedłoży biznesplan dotyczący rozwoju działalności gospodarczej, zakładający prowadzenie rentownej działalności w zakresie usług dla rolnictwa;
- wnioskodawca deklaruje obowiązek dokumentowania świadczenia usług rolniczych, co związane jest z zabezpieczeniem przed ryzykiem tworzenia sztucznych warunków w celu uzyskania wsparcia, tj. zakupu maszyn rolniczych, które przede wszystkim będą używane we własnym gospodarstwie rolnika, a nie w celu prowadzenia działalności gospodarczej zapewniającej dochód.

Tekst po zmianach:

Pomoc może być przyznana, jeśli spełnione są następujące warunki:

1) wnioskodawca:

- prowadzi działalność gospodarczą w zakresie usług rolniczych i leśnych przez co najmniej dwa lata przed złożeniem wniosku o przyznanie pomocy, albo
- **prowadzi lub podejmuje działalność gospodarczą:**
 - w ramach usług rolniczych w zakresie wykorzystania technologii cyfrowych (Rolnictwo 4.0), albo
 - w ramach zabezpieczenia/utrzymania urządzeń wodnych, albo
 - w ramach usług rolniczych i leśnych w zakresie mycia i dezynfekcji budynków inwentarskich, hal do produkcji rolniczej oraz urządzeń, maszyn i pojazdów rolniczych lub leśnych;

2) wnioskodawca przedłoży biznesplan dotyczący rozwoju działalności gospodarczej, zakładający prowadzenie rentownej działalności w zakresie usług dla rolnictwa **lub leśnictwa**;

3) wnioskodawca deklaruje obowiązek dokumentowania świadczenia usług rolniczych **lub leśnych**, co związane jest z zabezpieczeniem przed ryzykiem tworzenia sztucznych warunków w celu uzyskania

wsparcia, tj. zakupu maszyn rolniczych **lub leśnych**, które przede wszystkim będą używane we własnym gospodarstwie rolnika, a nie w celu prowadzenia działalności gospodarczej zapewniającej dochód.

8.2.6.3.5.7. Zasady dotyczące ustalania kryteriów wyboru

Tekst obowiązujący PROW 2014–2020:

Kryteria oceny będą ukierunkowywać wsparcie na operacje, które w najwyższym stopniu przyczyniać się będą do poprawy dostępności oferty nowoczesnych usług rolniczych dla małych gospodarstw, przyczyniać się będą do realizacji priorytetów horyzontalnych UE. W związku z tym zastosowane zostaną preferencje dla operacji, które spełnią następujące kryteria:

1. Przyczynianie się do realizacji priorytetów Unii Europejskiej
 - a. innowacyjności poprzez uruchomienie nowych usług lub zmianę technologii oferowanych usług, z wykorzystaniem, nowych maszyn i urządzeń, które dotychczas nie były stosowane u danego usługodawcy;
 - b. przeciwdziałania zmianom klimatu poprzez wykonywanie usług za pomocą technologii, maszyn, urządzeń i sprzętu ograniczających niekorzystne oddziaływanie na środowisko naturalne, natomiast w organizacji wykonywania usług zastosowane będą rozwiązania służące oszczędności zasobów, energii, wody, w sposób niskoemisyjny).
2. Podmioty, które nie korzystały ze wsparcia w ramach PROW 2007-2013 w ramach działań: „Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej” lub „Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw” objętych PROW 2007-2013.
3. Realizacja inwestycji w powiatach o wysokim rozdrobnieniu agrarnym.

Tekst po zmianach:

Kryteria oceny będą ukierunkowywać wsparcie na operacje, które w najwyższym stopniu przyczyniać się będą do poprawy dostępności oferty nowoczesnych usług rolniczych **i leśnych** na obszarach wiejskich, przyczyniać się będą do realizacji priorytetów horyzontalnych UE. W związku z tym zastosowane zostaną preferencje dla operacji, które spełnią następujące kryteria:

1. Przyczynianie się do realizacji priorytetów Unii Europejskiej:
 - a. innowacyjności poprzez uruchomienie nowych usług lub zmianę technologii oferowanych usług, z wykorzystaniem, nowych maszyn i urządzeń, które dotychczas nie były stosowane u danego usługodawcy w przypadku operacji polegających na rozwijaniu działalności w zakresie świadczenia usług rolniczych i leśnych;
 - b. przeciwdziałaniu zmianom klimatu poprzez wykonywanie usług za pomocą technologii, maszyn, urządzeń i sprzętu ograniczających niekorzystne oddziaływanie na środowisko naturalne, natomiast w organizacji wykonywania usług zastosowane będą rozwiązania służące oszczędności zasobów, energii, wody, w sposób niskoemisyjny.
2. **Realizacja operacji w ramach świadczenia usług rolniczych w zakresie wykorzystania technologii cyfrowych (Rolnictwo 4.0) w następujących obszarach tematycznych:**
 - ograniczenie zużycia środków ochrony roślin,
 - zrównoważone gospodarowanie zasobami wodnymi,
 - nowoczesne zarządzanie stadem zwierząt.

3. Wnioskodawca wykaże doświadczenie lub uzasadni potencjał, lub kwalifikacje, lub prowadzi działalność odpowiednią do realizacji operacji w ramach świadczenia usług rolniczych lub leśnych.

4. Realizacja operacji w ramach świadczenia usług rolniczych w zakresie zabezpieczenia/utrzymania urządzeń wodnych.

5. Podmioty, które nie korzystały ze wsparcia w ramach PROW 2007-2013 w ramach działań: „Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej” lub „Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw” objętych PROW 2007-2013.

6. Realizacja inwestycji w powiatach o wysokim rozdrobnieniu agrarnym.

8.2.6.3.5.8.Kwoty i stawki wsparcia (mające zastosowanie)

Tekst obowiązujący PROW 2014-2020:

Poziom pomocy wynosi 50% kosztów inwestycji kwalifikującej się do wsparcia. Maksymalna wysokość pomocy przyznana w okresie realizacji Programu jednemu beneficjentowi wynosi 500 000 zł (zgodnie z założeniami biznesplanu).

Tekst po zmianach:

Poziom pomocy wynosi do 50% kosztów inwestycji kwalifikującej się do wsparcia. Maksymalna wysokość pomocy przyznana w okresie realizacji Programu jednemu beneficjentowi wynosi 500 000 zł (zgodnie z założeniami biznesplanu). **W przypadku operacji polegających na świadczeniu usług rolniczych w zakresie wykorzystania technologii cyfrowych (Rolnictwo 4.0) oraz świadczenia usług w ramach zabezpieczenia/utrzymania urządzeń wodnych poziom pomocy wynosi do 65% kosztów inwestycji kwalifikującej się do wsparcia.**

5. Rodzaj zmiany:

Zmiana w opisie działania M06 w części:

8.2.6.6. Informacje dotyczące konkretnego działania

Streszczenie wymogów biznesplanu

Tekst obowiązujący PROW 2014–2020:

(...)

Biznesplan ubiegającego się o pomoc w zakresie usług dla rolnictwa zawiera w szczególności:

- cele oraz spójną koncepcję prowadzenia i rozwoju działalności w zakresie usług dla rolnictwa,
- informacje na temat posiadanych środków trwałych,
- opis wyjściowej i prognozowanej sytuacji ekonomicznej i finansowej wnioskodawcy,
- opis i harmonogram planowanych inwestycji.

Tekst po zmianach:

(...)

Biznesplan ubiegającego się o pomoc w zakresie usług dla rolnictwa **i leśnictwa** zawiera w szczególności:

- cele oraz spójną koncepcję prowadzenia i rozwoju działalności w zakresie usług dla rolnictwa **i leśnictwa**,
- informacje na temat posiadanych środków trwałych,
- opis wyjściowej i prognozowanej sytuacji ekonomicznej i finansowej wnioskodawcy,
- **opis i harmonogram planowanych inwestycji, w tym inwestycji o charakterze innowacyjnym (jeśli są planowane), udział w szkoleniach lub inne przedsięwzięcia wymagane do świadczenia usług dla rolnictwa w zakresie wykorzystania technologii cyfrowych (Rolnictwo 4.0) lub w zakresie zabezpieczenia/utrzymania urządzeń wodnych.**

Dziedziny różnicowania objęte wsparciem (dotyczy „Premii na rozpoczęcie działalności pozarolniczej”)

Tekst obowiązujący PROW 2014–2020:

(...)

Wsparciem nie może być objęta działalność polegająca na świadczeniu usług rolniczych.

Tekst po zmianach:

(...)

Wsparciem nie może być objęta działalność polegająca na świadczeniu usług rolniczych **i leśnych**.

6. Rodzaj zmiany:

Zmiana w opisie działania M19 w części:

8.2.15.2. Ogólny opis działania łącznie z jego logiką interwencji i wkładem w cele szczegółowe oraz cele przekrojowe,

Tekst obowiązujący PROW 2014–2020:

(...)

Z zakresu dotyczącego zakładania, rozwoju działalności gospodarczej oraz dywersyfikacji źródeł dochodu wyklucza się:

1. świadczenie usług rolniczych
2. prowadzenia działalności w zakresie produkcji i przetwórstwa ryb, mięczaków i skorupiaków,
3. prowadzenia działalności, która ze względu na swoją skalę nie będzie mogła być realizowana w ramach LSR np. górnictwo, hutnictwo, transport lotniczy, transport kolejowy.

(...)

Tekst po zmianach:

(...)

Z zakresu dotyczącego zakładania, rozwoju działalności gospodarczej oraz dywersyfikacji źródeł dochodu wyklucza się:

1. świadczenie usług rolniczych **i leśnych**,

(...)

7. Rodzaj zmiany:

Zmiana w Informacjach dotyczących komplementarności w części:

14.1. Ocena i sposób osiągnięcia komplementarności i spójności z:

14.1.1. Innymi instrumentami Unii, w szczególności w ramach EFSI i pierwszego filaru, w tym zazieleniania, oraz innymi instrumentami wspólnej polityki rolnej

Komplementarność z innymi funduszami EFSI

Tekst obowiązujący PROW 2014–2020:

(...)

Wsparcie w ramach priorytetu 2 Programu działań nakierowanych na ułatwianie restrukturyzacji gospodarstw (w tym gospodarstw o niskim poziomie uczestnictwa w rynku), podejmowania działalności przez młodych rolników oraz rozwoju usług rolniczych, uzupełnia interwencję w zakresie podnoszenia konkurencyjności MŚP, w ramach polityki spójności (CT3). Jako element restrukturyzacji gospodarstw prowadzącej do wzrostu wartości dodanej brutto w gospodarstwie, wsparciem mogą zostać objęte inwestycje w odnawialne źródła energii oraz inwestycje przyczyniające się do zwiększenia efektywności wykorzystania energii lub wody w procesie produkcyjnym. Wsparcie to ma uzupełniający charakter w stosunku wsparcia polityki spójności w celu tematycznym 4 i 5.

(...)

Tekst po zmianach:

(...)

Wsparcie w ramach priorytetu 2 Programu działań nakierowanych na ułatwianie restrukturyzacji gospodarstw (w tym gospodarstw o niskim poziomie uczestnictwa w rynku), podejmowania działalności przez młodych rolników oraz rozwoju usług rolniczych **i leśnych**, uzupełnia interwencję w zakresie podnoszenia konkurencyjności MŚP, w ramach polityki spójności (CT3). Jako element restrukturyzacji gospodarstw prowadzącej do wzrostu wartości dodanej brutto w gospodarstwie, wsparciem mogą zostać objęte inwestycje w odnawialne źródła energii oraz inwestycje przyczyniające się do zwiększenia efektywności wykorzystania energii lub wody w procesie produkcyjnym. Wsparcie to ma uzupełniający charakter w stosunku wsparcia polityki spójności w celu tematycznym 4 i 5.

(...)

2. Przepis, zgodnie z którym będzie dokonana zmiana:

Art. 11 lit. b ppkt (ii) rozporządzenia nr 1305/2013

3. Data konsultacji z Komitetem Monitorującym PROW 2014–2020:

16 lutego 2021 r.

4. Uzasadnienie proponowanej zmiany:

W związku z tym, iż wdrażanie obecnego Programu jest przedłużone o dwa lata wymagana jest pewna modyfikacja w ramach niektórych instrumentów wsparcia w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

W związku z powyższym w ramach działania M06 „Rozwój gospodarstw i działalności gospodarczej”, poddziałania 6.4 „Wsparcie inwestycji w tworzenie i rozwój działalności pozarolniczej”, typ operacji Rozwój przedsiębiorczości - rozwój usług rolniczych dokonuje się następujących zmian:

1. Poszerza się rodzaj typu operacji o świadczenie usług dla leśnictwa w celu umożliwienia uzyskania wsparcia na zakup nowych maszyn leśniczych. Propozycja ta wychodzi naprzeciw postulatowi Polskiej Leśnej Izby Gospodarczej skierowanym do Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi przy piśmie z dnia 2 listopada 2016 r. (pismo znak L.dz. 2016/11/10). W piśmie tym wskazuje się, że firmy świadczące usługi leśne dysponują w ogromnej mierze starymi, zużytymi maszynami. Zakup nowoczesnych urządzeń wpłynie na poprawę ochrony środowiska. Prywatne firmy leśne, tzw. Zakłady Usług Leśnych (ZUL), to przeważnie przedsiębiorstwa działające przede wszystkim na obszarach wiejskich. Wspieranie takich przedsiębiorstw jest istotnym elementem polityki rozwoju obszarów wiejskich, a wspieranie firm świadczących usługi leśne ma istotne znaczenie dla rozwoju form działalności pozarolniczej na wsi. W związku z pojawiającymi się nowymi potrzebami na obszarach wiejskich w zakresie świadczenia różnego rodzaju usług, jak również większej dostępności do nich, proponuje się zatem rozszerzyć typ operacji o usługi leśne dla mikro- i małych- przedsiębiorstw. Wpłynie to w znaczący sposób na zwiększenie przedsiębiorczości i zwiększenie dostępności do usług dla rolnictwa i leśnictwa na obszarach wiejskich. Mając na uwadze ukierunkowanie nowej perspektywy na lata 2021-2027, m.in na zrównoważoną gospodarkę leśną, wprowadzenie takiej zmiany umożliwi realizację tego celu już w obecnym okresie programowania. Ze względu na to, iż poszerzenie rodzaju typu operacji o usługi leśne w ramach poddziałania ukierunkowane jest na przedsiębiorstwa, które już świadczą te usługi na obszarach wiejskich, o wsparcie ubiegać się będą mogły przedsiębiorstwa, które świadczą te usługi co najmniej 2 lata przed złożeniem wniosku o przyznanie pomocy.

2. Ze względu na zwiększoną potrzebę wsparcia gospodarstw rolnych w kierunku precyzyjnego rolnictwa, w ramach przedmiotowego poddziałania świadczenie usług dla rolnictwa poszerza się o świadczenie usług w zakresie wykorzystania technologii cyfrowych (Rolnictwo 4.0) w następujących obszarach tematycznych: ograniczenie zużycia środków ochrony roślin, zrównoważone gospodarowanie zasobami wodnymi, nowoczesne zarządzanie stadem zwierząt. Wraz z pojawieniem się inteligentnych czujników w maszynach i urządzeniach, wzrasta ilość danych dotyczących gospodarstw rolnych. Wzrasta zarówno ilość jak i zakres danych, a w przyszłości należy oczekiwać, że procesy zachodzące w gospodarstwach rolnych będą w coraz większym stopniu oparte na ich analizie. Szybki rozwój Internetu Rzeczy i Chmur Informatycznych napędza zjawisko tzw. Smart Farming (Rolnictwo 4.0). Rolnictwo precyzyjne uwzględnia jednak jedynie zmienność w terenie, natomiast rolnictwo inteligentne wykracza poza to, opierając zarządzanie zadaniami nie tylko na parametrach lokalizacji, ale także na dodatkowych danych. Dane te dotyczą szeregu czynników współistniejących oraz znajomości sytuacji rzeczywistej. Funkcje ustawień w czasie rzeczywistym są wymagane do wykonywania działań właściwych dla danej sytuacji, szczególnie w przypadku nagle zmienionych warunków pracy lub innych okoliczności (np. alarm pogodowy lub chorobowy). Funkcje te obejmują zazwyczaj inteligentną pomoc we wdrożeniu, utrzymaniu i korzystaniu z danej technologii. Smart Farming (Rolnictwo 4.0) jako informatyczno – fizyczny system zarządzania, obejmuje inteligentne urządzenia, podłączone do Internetu, które kontrolują funkcjonowanie gospodarstwa. Te inteligentne urządzenia współpracują z konwencjonalnymi narzędziami (np. miernikiem opadów, ciągnikiem, linią technologiczną) poprzez wszelkiego rodzaju czujniki, zdolne do wykonywania niezależnych działań - tzw. technologie Big Data. W obliczu błyskawicznie rosnącego zapotrzebowania na żywność, wdrożenie sztucznej inteligencji i Big Data w świat rolnictwa staje się koniecznością. Wsparcie na świadczenie usług w rolnictwie w zakresie wykorzystania technologii cyfrowych - Smart Farming (Rolnictwo 4.0) pozwoli nie tylko zwiększyć efektywność upraw, ale wpłynie również na obniżenie zanieczyszczenia pól i środowiska.

W celu zwiększenia dostępu do usług dla rolnictwa w zakresie technologii cyfrowych, beneficjentami będą mogły być podmioty, również z branży IT, mające doświadczenie w tym zakresie i rozwijające swoją działalność usługową na obszarach wiejskich, jak również podejmujące taką działalność usługową po raz pierwszy. O wsparcie będą mogły ubiegać się mikro- i małe- przedsiębiorstwa, które będą realizowały przedmiotowe operacje na obszarach wiejskich. Mając na uwadze, iż operacje polegające na świadczeniu usług dla rolnictwa w zakresie wykorzystania technologii cyfrowych mają na celu poprawę jakości zarządzania gospodarstwem rolnym, proponuje się preferencje dla tego zakresu operacji. W ramach tego zakresu świadczenia usług dla rolnictwa zastosowania nie będzie miał dwuletni wymóg prowadzenia działalności gospodarczej przed złożeniem wniosku o przyznanie pomocy w celu realizacji jak największej liczby operacji w ramach tego zakresu wsparcia.

Koszty kwalifikowalne w ramach świadczenia usług rolniczych w ramach wykorzystania technologii cyfrowych obejmować będą mogły m.in. koszty zakupu stacji bazowych służących do przesyłu danych, np. LoRaWan, sensorów, czujników do pomiaru wilgotności gleby, zasolenia gleby, temperatury, jakości powietrza, urządzeń sterujących, pedometrów i akcelerometrów, dronów do inspekcji infrastruktury (np. ogrodzeń, zadaszeń, wodopoju), stacji meteo. Ponadto, w ramach operacji będzie można zakupić sprzęt komputerowy typu: laptop, tablet, telefon, serwer, jednak przy ustalaniu wysokości pomocy koszty takiego sprzętu uwzględnia się w wysokości nie przekraczającej 20% pozostałych kosztów kwalifikowalnych. Koszt kwalifikowalny będą mogły stanowić również gotowe rozwiązania wspomagające wdrażane technologie cyfrowe w ramach operacji, z tym że przy ustalaniu wysokości pomocy koszty te uwzględnia się w wysokości nie przekraczającej 20% pozostałych kosztów kwalifikowalnych. Kosztem kwalifikowalnym będzie również wdrożenie aplikacji typu Open Source wspomagających technologie cyfrowe wdrażane w ramach operacji, i w tym przypadku przy ustalaniu wysokości pomocy koszty w tym zakresie uwzględnia się w wysokości nie przekraczającej 10% pozostałych kosztów kwalifikowalnych. Z kolei w ramach tego zakresu wsparcia nie będzie można finansować rozbudowy infrastruktury sieci 5G i sieci światłowodowej.

3. Proponuje się również poszerzyć zakres wsparcia w ramach usług dla rolnictwa o usługi w zakresie zabezpieczenia/utrzymania urządzeń wodnych. Usługi takie będą mogły być świadczone m.in. dla spółek wodnych oraz ich związków, co pozwoli na obniżenie kosztów utrzymania przez nie w odpowiednim stanie urządzeń melioracji wodnych. Spółki wodne są niepublicznymi formami organizacyjnymi, które nie działają w celu osiągnięcia zysku, zrzeszają osoby fizyczne lub prawne na zasadzie dobrowolności i mają na celu zaspokajanie wskazanych przepisami ustawy „Prawo wodne” potrzeb w zakresie gospodarowania wodami. Członkami spółek wodnych są rolnicy, a więc to oni ostatecznie korzystają z usług świadczonych przez przedsiębiorców będących beneficjentami przedmiotowego poddziałania. W związku z tym, iż budżet spółek wodnych nie pozwala na zakup nowych, specjalistycznych maszyn służących zabezpieczeniu gospodarstw rolnych przed zalaniem, podtopieniem lub nadmiernym uwilgotnieniem profilu glebowego spowodowanym przez powódź lub deszcz nawalny, korzystają one z usług zewnętrznych firm. W celu zwiększenia dostępności do tego typu ofert na obszarach wiejskich, poszerza się zakres wsparcia o podmioty, które jako mikro- lub małe- przedsiębiorstwa podejmą bądź rozwiną prowadzoną już działalność usługową w przedmiotowym zakresie. W związku z zapotrzebowaniem na tego typu usługi, w tym przez spółki wodne i ich związki, operacje realizowane w ramach świadczenia takich usług będą premiowane w ramach przedmiotowego poddziałania. W celu umożliwienia aplikowania o pomoc większemu gronu potencjalnych beneficjentów i dzięki temu zwiększeniu oferowanych usług nie będzie miał zastosowania wymóg spełnienia dwuletniego okresu prowadzenia działalności gospodarczej przed złożeniem wniosku o przyznanie pomocy.

4. Ponadto, w celu spełnienia norm środowiskowo-klimatycznych, co ma szczególne znaczenie w okresie stanu epidemii wywołanej Covid-19, poszerza się zakres świadczenia usług rolniczych, jak

i zakres nowowprowadzanych usług leśnych, o usługi w zakresie dezynfekcji i mycia budynków inwentarskich, hal do produkcji rolniczej oraz urządzeń, maszyn i pojazdów rolniczych i leśnych. Przeprowadzanie dezynfekcji jest konieczne m.in. w celu zminimalizowania zagrożeń chorobotwórczych zwierząt spowodowanych występowaniem bakterii, wirusów i grzybów. W wielu gospodarstwach nie docenia się wagi i znaczenia dezynfekcji często wykonując ją niestaranie, sporadycznie lub wcale. Skutkiem takiego postępowania jest spadek odporności zwierząt w gospodarstwie rolnym, obniżenie skuteczności szczepień profilaktycznych i stosowanych leków. W rezultacie dochodzi do zwiększenia liczby upadków zwierząt, pogorszenia wyników produkcyjnych, co w konsekwencji skutkuje obniżeniem dochodowości gospodarstwa rolnego. Dezynfekcja ma na celu m. in. zabezpieczenie przed zakażeniem zwierząt poprzez niszczenie w środowisku, w którym one przebywają, różnych form drobnoustrojów chorobotwórczych. Ponadto niezwykle istotne jest też przeprowadzanie dezynfekcji i czyszczenia wszelkiego rodzaju maszyn i urządzeń zarówno rolniczych i leśnych, która ma na celu usuwanie bakterii, wirusów i grzybów, zabezpieczając powierzchnię przed ich ponownym pojawieniem się. Z uwagi na to, jak wiele czynników wpływa na skuteczność przeprowadzenia dezynfekcji (właściwości chemiczne i fizyczne stosowanego środka dezynfekcyjnego, stężenie i czas działania preparatu, warunki wykonania dezynfekcji), poszerza się świadczenie usług rolniczych i leśnych o przedmiotowy zakres usług. O wsparcie będą mogli ubiegać się wobec tego wnioskodawcy mający status mikro- lub małych przedsiębiorstw, tak jak i w pozostałych zakresach usług rolniczych i leśnych, którzy na dzień złożenia wniosku o przyznanie pomocy prowadzą już działalność gospodarczą w tym zakresie bądź dopiero będą chcieli ją podjąć w ramach przedmiotowego wsparcia. Takie rozwiązanie z pewnością przyczyni się do zwiększonej liczby realizacji operacji w tym zakresie na obszarach wiejskich, a tym samym do zwiększonego zainteresowania korzystaniem z tego typu profesjonalnych usług.

5. Mając na uwadze potrzebę zintensyfikowania realizacji operacji w zakresie świadczenia usług w rolnictwie w ramach wykorzystania technologii cyfrowych oraz w ramach zabezpieczenia/utrzymania urządzeń wodnych proponuje się zwiększyć wysokość refundacji do 65% kosztów inwestycji kwalifikującej się do wsparcia.

5. Oczekiwany efekt wprowadzenia zmian

Przedmiotowe zmiany mają na celu umożliwienie ubiegania się o wsparcie szerszemu gronu potencjalnych beneficjentów jak i promowanie rozwoju przedsiębiorczości w zakresie świadczenia usług dla rolnictwa i leśnictwa w ramach nowych zakresów wsparcia.

1. Poszerzenie rodzaju typu operacji o usługi leśne przyczyni się do realizacji celu w zakresie zrównoważonej gospodarki leśnej oraz zwiększy dostępność do usług świadczonych w tym zakresie.

2. Wsparcie usług rolniczych i leśnych w zakresie mycia i dezynfekcji budynków inwentarskich, hal do produkcji rolniczej oraz urządzeń, maszyn i pojazdów rolniczych i leśnych zwiększy dostępność do profesjonalnych usług świadczonych w ramach tej działalności gospodarczej na obszarach wiejskich, co będzie miało również wpływ na realizację celów klimatycznych i środowiskowych.

3. Ponadto, dzięki operacjom realizowanym w ramach świadczenia usług w rolnictwie w zakresie wykorzystania technologii cyfrowych, tzw. Smart Farming/Inteligentne Rolnictwo, możliwe będzie ukierunkowanie małych i średnich gospodarstw rolnych na tzw. precyzyjne rolnictwo, które za cel stawia sobie ochronę środowiska, przeciwdziałanie zmianom klimatu poprzez zastosowanie innowacyjnych rozwiązań na obszarach wiejskich.

4. Z kolei wsparcie w zakresie świadczenia usług w zakresie zabezpieczenia/utrzymania urządzeń wodnych umożliwi zwiększony dostęp, m.in dla spółek wodnych i ich związków, do tego typu ofert na obszarach wiejskich.

6. Wpływ zmiany na wskaźniki:

Nie dotyczy

7. Wpływ na Umowę Partnerstwa:

Konieczność zmiany rozdziału Komplementarność EFRROW z pozostałymi środkami EFSI

8. Powiązanie z Umową Partnerstwa:

W zakresie opisu komplementarności EFRROW z pozostałymi środkami EFSI